

ogsaa af den Grund beklage, at et saadant Udvalg ikke i sin Tid blev nedsat. Smidlevtid skal jeg dog gjøre et Par almindelige Bemærkninger med Hensyn til dette Spørgsmaal, for at antyde, hvad jeg mente med disse Ord. Spørgsmaalet om at slaa sig til No ved mindre Bempelser i det Bestaaende hænger naturligvis nøie sammen med, hvor radikalt man ønsker det Bestaaende omændret, hvor store man anser Manglerne ved det Bestaaende for at være, og jeg maa nu tilstaa, at jeg hører til dem, der ikke anse disse Mangler for at være saa overordentlig store. Jeg veed vel, at man fra mange Sider mener, at det nuværende System, der gaar ud paa saavidt muligt at forene begge Retninger, fører til en overordentlig Overlæsselse. Det tror jeg ikke. Jeg antager, at den Overlæsselse, hvormed der nu kan være Tale, ikke er betydelig, og jeg kan i saa Henseende henholde mig til Ytringer, der ere faldne fra to ærede Medlemmer her i Salen, som begge, saavidt jeg forstod dem, vare enige deri, at Klagerne over Overlæsselse nu for Diebliffet maa anses for at være meget overdrevne. Naar man gaar ud fra dette Synspunkt, er det jo klart, at man ikke behøver at forestille sig de Bempelser, der skulle finde Sted i det nuværende System, som meget indgribende og meget betydnende, og jeg havde derfor tænkt mig, at det nok var muligt, at man, naar denne Sag blev nærmere overvejet, og man kunde faa Leilighed til i No at diskutere den med specielt Sagkyndige, saaledes som det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Madvig) jo i høi Grad er, kunde finde paa Midler til at tilvejebringe den mindre Reduktion i Stofmassen, i Læremassen, som kunde være ønskelig. Jeg for min Part vilde være mest tilbøjelig til at søge dette opnaaet ved at slaa Noget af paa Fordringerne i Henseende til de mathematisk-naturvidenskabelige Fag. Men for nu at imødefomme disse Duffler om Lettelse og for tillige at antyde en af de Veie, som der muligens kunde være Spørgsmaal om at indslaa, naar man vilde gaa ind paa Sagen fra den Side, er det, at der i vort andet Underendringsforslag til § 8 er foreslaaet den Bestemmelse, at Undervisningen i Græff kan

hørfalde for dem, der ønske at fritages for denne, imod at der istedet derfor ved Afgangs-eramen træder en Prøve i Engelff. Det er et Forslag, der kun hviler paa den Tanke, at man vil give dem, der paa et saa tidligt Stadium, som der her er Tale om, decideret ville bestemme sig for en realistisk Retning, Udgang til at blive fri for Noget, som de muligens kunde have mindre praktisk Nytte af i deres senere Livsvirksomhed, og at give dem Leilighed til at lære Noget, som maatte anses for mere nødvendigt for dem. Forresten er det ikke Meningen med Forslaget at lægge nogen særlig Bægt paa, at der istedetfor Græff absolut skulle læres Engelff og ikke Andet; det er blot Tanken, at den Tid, der kunde vindes derved, skulle benyttes til Fordel for den realistiske Dannelse, som disse enkelte Personer maatte allerede da vilde bestemme sig for, og der vilde derfor selvfølgelig ikke være noget Bæsentligt til Hinder for, om Noget ønskede det, istedetfor „Engelff“ at sætte „Engelff og Mathematik“, eller hvad man nu vilde vælge. Det forekommer mig ogsaa, at der ikke kan lægges synderlig Bægt paa den Bemærkning, der igaar fremsortes af den høitærede Minister, at Engelff lærtes saa meget lettere end Græff, at man ikke kunde sammenligne den Byrde og Besvær, der er forbunden med at lære Græff, med den Byrde og Besvær, der er forbunden med at lære Engelff. Det synes mig ikke at være nogen Grund, der har videre at betyde; thi det er jo ikke det, det kommer an paa at sørge for, at disse unge Menneffer netop blive lige stærkt befærede, at ikke En slipper for Noget, som en Anden maa udholde; det, det kommer an paa, er jo kun, at de lære, hvad der er nødvendigt og nyttigt. Det forekommer mig derfor, at selv om det var saa, at man lod dem slippe for meget godt Kjøb ved saaledes at lade Engelff træde istedetfor Græff, saa er dette dog ikke i og for sig noget afgjørende Moment. Det er ikke min Mening, at Valget ganske skulle afhænge af Børnene selv, thi i saa Fald kunde det jo vel nok ventes, at de i denne Alder vilde gaa efter, hvad der var det Letteste; men jeg har tænkt mig, at dette Spørgsmaal maatte nærmest Forældrene og Bær-